

Sak nr 01/17

26. juni 2017 har Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis avsagt slik

AVGJØRELSE

Nemndas sammensetning: Nils Grytten
Truls Disen
Arve Kristiansen

Parter: xxx, fratredende part
Prosessfullmektig: Advokat xxx

-

xxx, tiltredende part

I. INNLEDNING

Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis skal fastsette kjøpesummen i forbindelse med overdragelse av en spesialistpraksis innen indremedisin/kardiologi. Praksisen er lokalisert i xxx, og har driftsavtale med Helse Vest RHF. Saken behandles etter reglene i rammeavtale mellom De regionale helseforetak og Legeforeningen om avtalepraksis for spesialister pkt 11.1.

Saken har sitt utgangspunkt i at xxx er tildelt avtalehjemmelen som xxx har med Helse Vest RHF.

Partene har ikke blitt enige om hvilket vederlag xxx skal betale til xxx i anledning overdragelse av spesialistpraksisen og har bedt om at dette fastsettes av nemnda.

Selgers krav er kr 5 000 000 fordelt på kr 3 000 000 i opparbeidet praksis og kr 2 000 000 for utstyr og inventar.

Kjøpers tilbud er kr 2 000 000 fordelt på kr 1 500 000 for opparbeidet praksis og kr 500 000 for utstyr og inventar.

Det ble avholdt befaring og møte i praksisen 15. juni 2017.

Til stede var en fulltallig nemnd, sakens parter samt adv. xxx som bistod xxx. I tillegg fremstod to ansatte i xxx praksis, xxx og xxx, og forklarte seg om sine arbeidsforhold og bakgrunnen for at de hadde sagt opp sine stillinger (nærmere om dette nedenfor).

I forkant av nemndsmøtet hadde begge parter innsendt skriftlige redegjørelse for sitt syn på saken.

Nemndas sammensetning er i henhold til oppnevning av Den norske legeforenings sentralstyre. Ingen av partene har reist innsigelse mot sammensetningen.

Sentralstyret i Legeforeningen har gitt retningslinjer som gjelder for nemndsbehandling ved overdragelse av privat spesialistpraksis med driftsavtale («retningslinjene»). Legeforeningen har også utarbeidet en «Dreiebok for overdragelse av spesialistpraksis» («dreieboken») Nemnda har hatt disse, samt voldgiftslovens ufravikelige bestemmelser som rettslig grunnlag for sitt arbeid med saken.

Partene har fri rådighet over sakens gjenstand og nemnda kan således ikke treffe en avgjørelse som går utenfor partenes påstander (krav/tilbud).

Nemnda har kommet frem til en enstemmig avgjørelse. Avgjørelsen er basert på sakens dokumenter, nemndas befaring og møtet med partene.

II. SAKENS FAKTUM

Type praksis

Spesialistpraksisen som er gjenstand for overdragelse er en solopraksis innen fagområdet xxx med 100 % driftstilskuddsavtale i klasse III med Helse Vest RHF. Praksisen har vært drevet av xxx siden 2004. xxx hadde da overtatt/kjøpt en praksis av tidligere innehaver, men dette var en generell xxx praksis og xxx er bygget opp av xxx..

Driften er organisert i et aksjeselskap, xxx. xxx overtar dog ikke aksjeselskapet, ettersom det er selve spesialistpraksisen som overdras og ikke aksjeselskapet.

Lokaler, beliggenhet

Spesialistpraksisen er etablert i et forretningsbygg nær xxx sentrum med kort vei til jernbane og busstasjon. Det er heis i bygget og praksisen er tilgjengelig for bevegelseshemmede.

Selve praksislokalet er på ca 200 m² inkl andel fellesareal. I tillegg til legekontor, venterom og resepsjon er det flere behandlingsrom for ulike undersøkelser, samt smårom som lager, omkledding osv. Et møterom/spiserom deles som utgangspunkt med annen leietaker.

Lokalene ble tatt i bruk av xxx i 2009 og samtidig både ombygget og pusset opp for å tilpasse seg praksisens behov.

Leieavtalen utløper i 2018, men slik at leietaker har opsjon på videre leie i 5 + 5 år.

Månedslønnen er på kr 22 099.

Personell

xxx har hatt to ansatte helsesekretærer i hhv 80 % og 60 % stilling. Nemnda legger til grunn at disse er godt innarbeidet i praksisens gjøremål og rutiner, særlig vises til at xxx har vært ansatt i praksisen i 15 år (siden oppstart). Begge har sagt opp sine stillinger med fratredelse samtidig med at xxx avslutter sin virksomhet.

xxx har anført at hjelpepersonellets oppsigelser har sin årsak i opptreden fra tiltredende part, xxx side, ved at xxx skal ha skapt usikkerhet rundt fremtidig arbeidsforhold.

Nemnda kommer nærmere tilbake til dette spørsmål i sin vurdering under punkt IV nedenfor.

Systemer i praksisen, avtaler

Spesialistpraksisen benytter Infodoc Plenario som er tilpasset avtalespesialistpraksis. Det er elektronisk kommunikasjon mot sykehus, henvisende instanser og andre samarbeidspartnere. Det er integrasjon mot deler av det medisinske utstyret.

Det foreligger avtale om datasupport.

Pasientgrunnlaget

Praksisen mottar pasienter i alle aldersgrupper innen fagområdet xxx. Det opereres med venteliste på ca 4-6 uker. Fratredende part opplyser at xxx siste årene har hatt rundt 8-10 pasienter pr dag. I 2016 hadde xxx 1 709 konsultasjoner.

Tidligere var aktiviteten litt høyere, men xxx har bevisst redusert litt på pasienttallet. Andelen nyhenviste pasienter er på 80 %.

I det geografiske nedslagsfeltet for praksisen er det i tillegg til aktuelle praksis, bare én annen avtalehjemmel innen xxx.

Økonomiske forhold

Det gjengis følgende nøkkeltall fra fremlagte næringsoppgaver

År	Bruttoomsetning (inkl driftstilsk.)	Kostnader	Resultat
2013	4 885 935	2 492 331	2 393 603
2014	4 504 279	2 150 547	2 353 733
2015	4 491 310	2 779 665	1 711 645

I kostnadene ligger også en lønn til innehaver (xxx) på mellom 500 000 - 600 000 årlig.

Kontinuitet/fravær

Praksisen har vært drevet siden 2004 og siden 2009 i nåværende lokaler. Det har ikke fravær av betydning fra xxx side.

Attraktivitet

Det meldte seg 6 søkere da hjemmelen ble utlyst.

Utstyr/inventar

Det er fra fratredende part fremlagt oversikt over det utstyr som tilhører praksisen og er gjenstand for overdragelse. Nemnda legger til grunn at det utstyr som er listet opp i

oversiktene, også er tilstede. I tillegg foreligger noe utstyr som ikke er medtatt i listene. xxx er en utstyrskrevede spesialitet som fordrer en del kostbart medisinsk undersøkelsesutstyr. Nemnda legger til grunn at denne praksisen er utstyrt som forventet av en tilsvarende spesialistpraksis innen fagområdet. Fratredende lege har hatt et utstyrsnivå som tilfredsstillende vilkårene i driftstilskuddsklasse III.

Oversiktene som er utarbeidet/fremlagt i saken opererer dels med nypriser (datautstyr og medisinsk-/teknisk utstyr), dels med det nemnda forstår å være anslag over dagens verdi (inventar og møbler).

Datautstyret er summert til å ha en innkjøpspris på kr 140 988 inkl mva. Innkjøpsår varierer fra 2010 og frem til 2016. Server var ny i mars 2013 og nærmer seg således forventet utskiftningsalder.

Det medisinske utstyret er innkjøpt i perioden 2004 – 2015. Samlet er dette i nypris, inkl mva, summert til kr 880 587. Den største enkeltpost her er et «xxx» som ble innkjøpt i september 2015 for en kjøpesum stor kr 687 500.

Det er i tillegg medtatt en del utlegg for lisenser mv. Nemnda anser at dette ikke skal regnes under «utstyr», men som en verdi som skjønnsmessig medtas under «opparbeidet praksis».

En oversikt over inventar/møbler på de enkelte rom i praksisen er summert til totalt 140 600. Nemnda antar at dette er ment å gjenspeile dagens verdi.

Andre forhold

Begge parter har gitt nokså divergerende beskrivelser på prosessen (eller mangel på sådan) frem til det ble begjært nemndsbehandling. Partene er imidlertid nokså uenige om årsaksforhold og hva som har passert av ulike drøftelser m.v.

Av utlysningsteksten fremgår bl. a. at

«Helse Vest vil rekne det som ein fordel om søkjaren legg fram planar om etablering samlokalisert med andre spesialistar eller kommunale helsetenester.»

Det er klarlagt at xxx etter overtakelsen vil flytte praksisen fra nåværende lokalisering og i nyetablerte lokaler med annen xxx med avtalehjemmel.

III. PARTENES ANFØRSLER

Fratredende lege, xxx, har i korthet anført:

Verdivurderinger av virksomhet skjer vanligvis etter en balansebasert metode hvor eiendeler verdsettes etter fratrukket gjeld, eller etter en inntjeningsbasert metode hvor en ser på hvilken inntjening virksomheten kan forventes å skape i fremtiden. Etter den siste metoden, som er den mest vanlige i næringslivet, ville en med en kapitaliseringsrente på 4 % ende opp med en verdi på over 12 millioner. xxx krav på opparbeidet praksis er imidlertid kr 3 millioner.

xxx har selv drevet praksisen i nesten 15 år med full kontinuitet og uten avbrekk. De ansatte helsesekretærene har skjøttet sine arbeidsoppgaver godt. At de slutter før xxx overtar må xxx

takke seg selv for og kan ikke være noe verdireducerende faktor. Det er ikke korrekt at den ene helsesekretæren har styrt praksisen slik anført av kjøper. xxx har selv styrt praksisen, men med bistand til praktiske oppgaver fra sekretærene.

Lokalene er attraktive med sentral beliggenhet i xxx. At tiltredende part velger å flytte sin praksis, er xxx valg og ikke noe som reduserer verdien av lokalene/husleieavtalen. Lokalene er oppdatert og fremstår som meget gode.

Det foreligger et stabilt og positivt driftsresultat med høy omsetning og et årlig overskudd (hvor også lønn til legen selv inngår med 500 – 600 000 årlig) på mer enn 2 millioner.

Pasienttilstrømmingen er god med en stor andel nyhenviste pasienter. Det unngås unødvendig kontroll- og oppfølgingsarbeid. Praksisen har venteliste på 4-6 uker. Hvor xxx har tatt påstanden om at det ikke er ventelister ved praksisen fra, vites ikke.

6 søkere til hjemmelen vitner om at det er en attraktiv praksis å overta.

Tiltredende lege kommer til et dekket bord, såfremt xxx spiller sine kort riktig. xxx burde se det som et stor privilegium å overta spesialistpraksisen til xxx.

Når det gjelder utstyr og inventar kjennetegnes en slik spesialistpraksis av kostbart utstyr. Utstyret i denne praksisen er i god teknisk stand og tilfredsstillende kravene som stilles.

De «hjemmesnekrede» anslagene over verdi av utstyr som er fremlagt gir et visst utgangspunkt, men det må antas å koste 3 – 3,5 millioner å skulle utstyre en slik praksis fra bunnen av i dag.

Tiltredende parts tilbud på kr 500 000 gjenspeiler på intet vis dette faktum.

Kravet for utstyr/inventar er kr 2 000 000. Dette innebærer at samlet krav fra fratredende lege er kr 5 000 000.

I tillegg har fratredende lege i etterkant av nemndsmøtet fremmet krav om at nemndskostnadene skjevdeles slik at xxx kompenseres for sine advokatutgifter etter Nemndas skjønn, oppad begrenset til kr 90 000 inklusiv mva.

Som begrunnelse for dette er anført at tiltredende part ikke har vist noen vilje til samarbeid og dialog med sikte på å komme frem til en ryddig prosess. Dette gjelder uansett hvorvidt det går til nemnd eller ikke.

*****

Tiltredende lege, xxx, har i korthet anført:

Det er korrekt at xxx allerede på et tidlig stadium ba om nemnd. Dette etter råd fra bl.a kolleger på sykehuset og tillitsvalgt for PSL i xxx. Erfaringene xxx har dannet seg så langt i

saken, viser at dette var en riktig vurdering. xxx fikk ved første møte med xxx et klart inntrykk av at det ikke var gjort noen forberedelser i anledning overdragelsen.

Når det gjelder verdivurderingen anses verdisettelsen av utstyr og inventar å være relativt enkelt, mens det er betraktelig mer komplisert å prissette opparbeidet praksis. Verdisettelsen her skal gjenspeile fordelene for tiltredende part å komme til en praksis i drift, fremfor det å starte opp en ny praksis.

xxx ville funnet det enklere, rimeligere og mindre komplisert om xxx hadde fått tildelt en ny hjemmel fremfor å måtte overta xxx praksis.

xxx har drevet en solopraksis. Lokalene er fordelt på mange mindre rom og fremstår ikke som egnede. De bærer videre preg av å ikke ha blitt pusset opp så lenge xxx har drevet praksis der. Disse forhold har bidratt til at praksisen blir flyttet til samlokalisasjon med annen privatpraktiserende xxx og to spesialister i xxx.

Det trekkes også ned verdien at begge de ansatte helsesekretærene har sagt opp sine stillinger. Det bestrides at oppsigelsene kan relateres til forhold som xxx er ansvarlig for.

Selgers prisforlangende er urimelig høy. Det viktigste grunnlaget for driften er selve avtalehjemmelen. Denne tildeles av det regionale helseforetaket og er ikke gjenstand for overdragelse (og dermed heller ikke verdiberegning) mellom legene.

Det er gitt et samlet tilbud på kr 2 000 000, hvorav utstyr settes til kr 500 000 og opparbeidet praksis kr 1 500 000.

IV. NEMNDAS VURDERING

Nemnda skal med bindende virkning fastsette verdien på utstyr og inventar samt vederlaget for opparbeidet praksis i anledning overdragelsen mellom partene.

Utstyr/inventar

Det foreligger ikke fastsatte eller omforente kriterier for verdifastsettelse av brukt legetutstyr. Den reelle markedsverdien er vanskelig å anslå med særlig grad av nøyaktighet og markedet for slikt utstyr er nokså lite oversiktlig. Verdisettelsen av inventar og utstyr skjer på bakgrunn av nemndas skjønn med mindre partene avtaler noe annet.

Nemnda legger til grunn at praksisen har det medisinske utstyr som er påkrevet i en xxx og at praksisen har en standard som oppfyller kriteriene for driftstilskuddsklasse III. Det skjer rask utvikling når det gjelder medisinsk utstyr. Selv om utstyr fortsatt er brukbart, vil det raskt miste deler av sin omsetningsverdi.

Basert på innkjøpsår og angitte nypriser har nemnda gjort følgende skjønnsmessige vurdering:

xxx ble innkjøpt for 2 år tilbake. Den tilfredsstillende de krav som må stilles til slikt utstyr og har det meste av sin verdi i behold. Den ble anskaffet for kr 687 000. Skjønnsmessig setter nemnda verdien til kr 550 000.

Når det gjelder øvrig medisinsk utstyr er det betydelig variasjon i alder. Nemnda har gjort en overordnet vurdering av dette og skjønnsmessig satt den samlede verdien til kr 300 000.

Når det gjelder EDB-utstyr, er det angitt en innkjøpspris på rundt kr 140 000. Noe av datautstyret er relativt nytt, men betydelige deler av det har fått en alder hvor verdien må anses tapt i den forstand at det må påregnes en utskifting om ikke lang tid. Datautstyr taper generelt sett sin verdi raskt. Skjønnsmessig har nemnda satt verdien til kr 50 000.

Når det gjelder møbler, inventar mv. anser nemnda at de verdianslag som er gitt fra fratredende lege er altfor høye. Brukt kontorinventar er erfaringsmessig vanskelig omsettelig og vil fort tape verdi i forhold til innkjøpspris. Det ligger imidlertid også en del kontormaskiner i praksisen som er gjenstand for overdragelse, men som nemnda ikke ser er spesifisert i de listene/oversiktene som er oversendt. Inkluderes dette i denne posten, finner nemnda at verdien passende kan settes til kr 100 000.

Dette gir følgende sammenstilling:

xxx	:	550 000
Øvrig medisinsk utstyr		300 000
Datautstyr		50 000
<u>Inventar/kontormask.</u>		<u>100 000</u>
<u>Samlet</u>		<u>1 000 000</u>

Opparbeidet praksis

Hva gjelder verdien av opparbeidet praksis viser nemnda til at selve driftstilskuddshjemmelen ikke er gjenstand for overdragelse da denne tildeles av det regionale helseforetaket gjennom et forvaltningsvedtak etter forutgående utlysning.

Vurderingen av ”opparbeidet praksis” skal ikke baseres på rent forretningsøkonomiske kriterier og er ikke sammenfallende med forretningsbegrepet ”goodwill” slik det tradisjonelt kjennes fra andre områder. De metoder som fratredende part har vist til og som er vanlige hva gjelder overdragelse av næringsvirksomhet innen andre samfunnsområder, benyttes ikke i overdragelser etter rammeavtalen for avtalespesialister og i alle fall ikke i nemndspraksis.

Nemndas oppgave er å finne merverdien som overtagende lege får som følge av at xxx overtar en opparbeidet praksis, fremfor å starte praksis uten slikt grunnlag.

Det skal foretas en skjønnsmessig vurdering og nemnda viser særlig til rammeavtalens pkt 11.1, samt retningslinjene som er vedtatt av sentralstyret i Legeforeningen. Videre skal nevnes at Legeforeningen i et samarbeid med Helse Sør-Øst RHF har utgitt en ”kommentarutgave” til Rammeavtalen, herunder bestemmelsene som omhandler overdragelse. Disse er lagt til grunn for nemndas behandling og vurdering i denne saken.

I følge disse skal verdien av opparbeidet praksis fastsettes etter en helhetsvurdering hvor en bl. a. vektlegger følgende relevante kriterier:

- Kontinuitet
- Kontorrutiner
- Opplært personell

- Lokalisering
- Utgifter og inntekter knyttet til pasientbehandling
- Opparbeidet pasientgrunnlag
- Samarbeidsavtaler
- System i praksisen. Det vil ha betydning hvorvidt slike systemer tilfredsstillende de krav som har vært stilt fra RHF, jf rammeavtalens kap 7
- Eventuelle husleieavtaler og andre leieavtaler. Det vil ha betydning hvorvidt eventuelle lokaler er tilrettelagt for forflytningshemmede

Den innbyrdes og nærmere vektning av kriteriene er ikke angitt i retningslinjene, men er overlatt til nemnda å avgjøre ut fra det konkrete saksforhold. Det vil også være grunnlag for å vektlegge andre, relevante kriterier dersom saken skulle gi slik foranledning.

Nemnda er i sin vurdering bevisst på at regelverket og retningslinjene er et kompromiss mellom fratredende leges krav på et økonomisk oppgjør for overdragelse av opparbeidede verdier i sin praksis, mot rekrutteringshensyn og ønsket om at den best kvalifiserte lege skal gis mulighet til å starte opp i en praksis.

Nemnda er ikke i tvil om at xxx har drevet en spesialistpraksis innen sitt fagområde som har vært verdsatt av både pasienter og henvisende instanser. xxx har for alle praktiske formål selv bygget opp praksisen og de verdier som ligger der i dag.

Praksisen har en standard som gjør at den oppfyller kriteriene for plassering i driftstilskuddsklasse III.

Praksisen er lett tilgjengelig for de som ønsker å benytte seg av den. Det er kort vei til offentlig transport.

Tiltredende part har opplyst at xxx vil flytte praksisen etter at xxx overtar. Dette får ingen betydning for verdilvurderingen i denne saken. Nemnda anser at dagens lokaler både er hensiktsmessige og tilrettelagte for formålet. Leienivået synes også å være konkurransemessig. Det er mulighet til fortsatt 10 års leietid, om tiltredende part hadde ønsket det. Nemnda finner i denne sammenheng ikke å kunne legge noen vekt på Helse Vests «føring» i utlysningsteksten om at en ønsket samlokalisasjon med andre spesialister/kommunale helsetjenester. Det foreligger intet pålegg om å flytte fra dagens lokaler.

Det følger også av «dreieboken» at leges plan om å flytte praksisen etter at den er overtatt, ikke skal påvirke prisfastsettelsen.

Data- og journalsystem tilfredsstillende de krav som må stilles i en moderne spesialistpraksis innen dette fagområdet.

Hjelpepersonalet er en faktor som normalt tillegges mye vekt ved verdifastsettingen ved overdragelser. Disse anses å være en sentral kontinuitetsbærer ved overgangen mellom «gammel» og «ny» lege. I vår sak inngår ikke slikt personale, ettersom disse to slutter samtidig med fratredende part. Basert på de opplysninger som ble gitt under nemndsmøtet, finner ikke nemnda grunnlag for å laste tiltredende part alene for at disse slutter. Her synes det å ha foregått en del prosesser som har munnet ut i oppsigelsene. At det oppstår en viss usikkerhet i og rundt arbeidsforholdene ved overdragelsen av en praksis er å forvente, men

nemnda finner det noe spesielt at begge de ansatte etter meget kort områingstid velger å si opp sine stillinger.

Det har ellers ikke vært fravær/diskontinuitet som har påvirket praksisen i negativ regning. Praksisen er også i full drift frem til tiltredende overtar.

Konsultasjonstallene ligger rundt de omforente normtallene på 1800. Det er en betydelig andel nyhenviste pasienter og en solid omsetning i praksisen. xxx er en kostnadsdrivende spesialitet, men til tross for dette har fratredende oppnådd solide overskudd fra driften, slik gjengitt ovenfor.

De relativt sett høye kostnadene gjenspeiler etter nemndas vurdering samtidig praksisens standard.

Nemnda er enig med fratredende lege om at 6 søkere til hjemmelen også reflekterer at dette anses å være en attraktiv praksis å overta.

Nemnda har tidligere ikke behandlet saker som gjelder «rendyrkede» xxx praksiser. En finner dog at nemndsavgjørelser innen andre utstyrskrevede spesialiteter vil kunne gi en viss pekepinn. Både sett hen til slik nemndspraksis og det forhold at hjelpepersonale ikke følger med i overdragelsen, fremstår fratredende leges krav på 3 millioner kroner for opparbeidet praksis, som for høyt. Nemnda har ikke i noen sak satt vederlaget for opparbeidet praksis så høyt som krevet i nærværende sak.

xxx har på sin side vist til overdragelser av xxx praksiser som ikke har vært gjenstand for nemndsbehandling. Saker hvor nemnda ikke er kjent med de underliggende forhold vil imidlertid i liten grad kunne influere på den verdivurdering nemnda er satt til å forestå etter de fastsatte kriterier.

Samtidig er nemnda av den oppfatning at tiltredende parts tilbud er for lavt og ikke gjenspeiler de verdier han overtar ved praksisoverdragelsen. En veldrevet og innarbeidet spesialistpraksis med et godt opparbeidet pasientgrunnlag som fastleger mv. finner det hensiktsmessig å henvise pasienter til, gir en ny lege mulighet for høy aktivitet og god inntjening fra første dag. Nemnda er mot slik bakgrunn ikke enig med tiltredende part i at xxx økonomisk sett ville kommet bedre ut av det ved å ikke overta xxx praksis.

Etter en skjønnsmessig helhetsvurdering basert på de relevante kriterier har nemnda kommet til at verdien av opparbeidet praksis i denne saken skal fastsettes til kr 1 800 000.

Samlet blir kjøpesummen dermed kr 2 800 000.

Nemndskostnader

xxx lege har nedlagt påstand om at nemndskostnadene skal skjevdeles slik at xxx kompenseres for sine advokatutgifter. Utmålingen er bedt foretatt etter nemndas skjønn, oppad begrenset til kr 90 000 inklusiv mva.

xxx har for sin del bedt om at fordelingen av kostnader blir fastsatt etter hovedregelen, nærmere bestemt med en halvpart på hver av partene.

Retningslinjene fastsetter følgende:

«Som utgangspunkt skal saksomkostningene deles likt mellom partene. Likevel kan nemnda etter begjæring fra en part fordele kostnadene til nemnda mellom partene slik den finner riktig. Nemnda kan videre etter begjæring fra en part pålegge en annen part å dekke alle eller deler av partenes kostnader med saken dersom den finner det riktig.»

Som begrunnelse for kravet om skjevdeling har xxx vist til utgangspunktet om at partene skal komme frem til overdragelsesbestemmelsene ved forhandlinger (uten nemnd). Uansett om dette lykkes eller ei, forutsetter en slik prosess et samarbeid mellom partene for en ryddig og vellykket overdragelse av praksisen – uavhengig av om noen krever nemndsbehandling. Fratredende part mener at tiltredende part fra første stund har fremvist manglende vilje til samarbeid og dialog, noe som nødvendiggjorde at xxx søkte juridisk bistand og dermed pådro seg advokatkostnader.

Tiltredende part har på sin side opplyst at da xxx først etablerte kontakt med xxx etter tildelingen, var lite eller intet gjort i forhold til å forberede overdragelsen. xxx fikk først 05.04.17, halvannen måned etter tildelingen, presentert et krav på fem millioner kroner fra xxx og da etter at xxx hadde etablert kontakt med advokat xxx.

Fra «Dreieboken» hitsettes følgende:

«Selger må [...] holde seg orientert om tildelingsprosessen for å kunne fremsette krav overfor ny hjemmelshaver. Straks ny lege er gitt tilbud om å overta hjemmelen, er det selgers oppgave å få i gang forhandlingene med den nye legen om vilkårene for salg. Selger fremsetter et krav i henhold til det som fremgår av opplysningsskjemaet som ble fremlagt etter søknadsfristens utløp, se omtalen av trinn 2. Kjøper aksepterer dette eller fremsetter et tilbud.»

Basert på det som er fremkommer under saken, finner ikke nemnda grunnlag for å laste xxx noe mer enn xxx for at prosessen rundt overdragelse av praksis ikke har vært bedre. Selger pålegges gjennom dreieboken er tungt ansvar både for å få i gang forhandlingene, og ikke minst ligger ansvaret for å gi adekvate opplysninger om den praksis som det kreves betalt for, på selger.

Nemnda har notert seg at xxx allerede på et ytterst tidlig stadium ga uttrykk for at xxx ville kreve nemndsbehandling. Det er uheldig at dette signaliseres før reelle forhandlinger starter. På den annen side må det forventes at selger i større grad enn tilfellet har vært i denne sak, har forberedt en overdragelsesprosess på det tidspunkt den nye legen er utpekt.

Nemnda finner det for øvrig helt usannsynlig at sakens parter ville kommet til noen form for enighet uten bruk av nemnd, basert på de standpunkter og anførsler som er fremsatt under sakens gang.

Prosessen for nemnda har ellers vært ført på en ryddig og oversiktlig måte fra begge parter.

Basert på det ovenstående finner ikke nemnda grunnlag for å fravike hovedregelen om likedeling av nemndskostnadene.

Betalingsfrist

Oppfyllelsesfristen settes til 1. august 2017, samtidig som tiltredende part overtar driftshjemmelen.

V. SLUTNING

1. Kjøpesummen fastsettes til kr 2 800 000 – *kronertom millioner åttehundretusen* –
2. Kjøpesum forfaller til betaling 1. august 2017.
3. Partene betaler in solidum – en for begge og begge for en – nemndas omkostninger etter oppgave

Avgjørelsen er på alle punkter enstemmig.

Ålesund/Bergen/Harstad

Truls Disen

Nils Grytten

Arve Kristiansen